

Uusi alku 8

Eivät terveet tarvitse parantajaa, vaan sairaat

Mark 2:13-17

Savonlinnan Tuomiokirkko, 10.3.2010

Edellä olemme kuulleet, kuinka Jeesus palasi ensimmäisen Galilean kiertueensa jälkeen takaisin lähtöpaikkaansa, Kapernaumin kaupunkiin. Siellä alkaa uusi vaihe hänen elämässään, ns. Kapernaumin väittelyt, joita kuvataan luvuissa 2 ja 3. Tällä sikermällä Markus tahtoo kertoa meille, että Jeesuksen julkinen toiminta aiheutti heti alusta asti valtavan innostuksen ja kannatuksen lisäksi myös ankaraa vastustusta ja vastaan väittämistä.

Juuri edellä on väitelty siitä, kuinka Jeesus voi väittää antavansa syntejä anteeksi, vaikka se on yksin Jumalalle kuuluva oikeus. Jeesus kuitenkin näytti, että hänellä oli se valta ja oikeus. Hän sanoi halvaantuneelle: nouse, ota vuoteesi ja mene kotiisi. Näin tapahtui. Se osoitti, että hänen aiemmatkin sanansa, jotka koskivat syntien anteeksiantamista tuolle miehelle, olivat totta.

Tuo tapahtui Kapernaumissa. Mutta tälläkään kertaa Jeesus ei jäänyt Kapernaumiin oleilemaan. Hän ei väentungoksen vuoksi enää viihtynyt kaupungeissa. Ja lisäksi hänellä oli kiire päästä tekemään sitä mitä aiemminkin, opettamaan kansaa. Saarnaamaan heille.

Viva la reformacion!

Ja taas hän lähti pois ja kulki järven rantaan. Ja kaikki kansa tuli hänen tykönsä, ja hän opetti heitä. (Mark 2:13)

Tässä maassa pitäisi panna pystyyn saarnaamisen renessanssi, oikea Raamatun opetuksen reformaatio. (Viva la reformacion!) Sen ensimmäinen edellytys on, että me arvostamme jälleen Jumalan sanan opettamista yhtä paljon kuin Jeesus arvosti. Minne hän menikin, hän opetti. Ja hän opetti niin innostavasti, että kaikki kansa tungeksi kuulemaan häntä. Rukoilkaamme, että hän opettaisi meitäkin pitämään raamattutunteja tällä samalla, häneltä saadulla kiinnostavuusasteella. Ainakin sikäli tämä olisi mahdollista, että kansa on nykyisin henkisesti mielessä yhtä alamaissa, laiminlyöty ja hajallaan, kuin tuolloin: kuin lampaat vailla paimenta. Rukoilkaamme siis elon Herraa, että hän lähettäisi työmiehiä elopelloilleen.

Leevin kutsuminen

Ja ohi kulkiessaan hän näki Leevin, Alfeuksen pojan, istumassa tulliasemalla ja sanoi hänelle: "Seuraa minua". Niin tämä nousi ja seurasi häntä. (Mark 2:14)

Leevi Alfeuksen poika oli publikaani. Publikaanit olivat tuloverojen kerääjiä ja tullimiehiä. Publikaanit olivat saaneet oikeuden hoitaa alueensa tullien ja verojen kantoa maksamalla määrätyn summan jollekin hallitsijalle, jolla oli veronkanto-oikeus. He kiskoivat tietenkin veroa enemmän kuin mitä vero-oikeuden oikea omistaja ja laittoivat rahat omaan taskuunsa. Tai sitten he olivat vuokranneet käytännön tullien ja verojen kiskomisen tulliasemilla toimiville alivuokraajille, jotka tekivät likaisen työn ja kiskoivat kansalta maksut kaksinkertaisine korkoineen. Sellainen likaisen mutta kannattavan työn tekijä oli Leevi Alfeuksen poika.

Ehkä Leevin tulliasema oli Gennesaretin järven pohjoispuolella olevan, Kapernaumista länteen kulkevan rantatien varressa, Jordan-joen kohdalla. Siinä näet sijaitti Herodes Antipaksen hallintoalueen raja ja siksi siinä piti olla tulli.

Siinä Leevi istui, rikkaana mutta hyvin halveksittuna. Hän oli yhtä arvostettu, kuin joku nykyinen tunnettu talousrikollinen, pörssikeinottelija, jota ei voi panna oikeuteen, mutta josta jokainen tiesi, että hän on läpeensä ahne, kiero, moraaliton ja täysin tunteeton. Sellainen, jolle pelkkä raha merkitsi jotain, joka ei ajatellut mitään syvällisempää. Joka seurusteli pakanoiden kanssa. Ja joka kaiken lisäksi oli maanpelturi. Hän nimittäin ansaitsi omaisuutensa palvelemalla miehitysvaltaa, roomalaisia. Jotka eivät olleet mitään partiolaisia, vaan äärimmäisen julman sortovallan osasia.

Luulen, että meillä on publikaaneista jotenkin liian kiltti kuva. Että he olivat pohjimmiltaan lutuisia miehiä, joita tiukkapipoiset uskovaiset eli fariseukset syyttä halveksivat, mutta joita Jeesus osasi arvostaa.

Mutta eivät publikaanit olleet lutuisia. Eivätkä vain tiukkapipoiset uskovaiset heitä halveksineet, vaan kaikki muutkin; ja ihan syystä. Publikaanit olivat sellaisia kuin pahin nykyinen rahoitusyhtiön johtaja, joka lopettelee paperitehtaita huvikseen ja ajaa omia kansalaisiaan työttömyyteen saadakseen Cayman-saarilla asuville osakkeenomistajille enemmän rahaa ja samalla itselleen pari miljoonaa entisten lisäksi. Myöhempien rabiinien kirjallisuudessa publikaanit rinnastettiin murhamiehiin ja rosvoihin.

Tällaisen miehen Jeesus kutsui opetuslapseseen.

Jeesuksen kutsu oli vastustamaton. Aivan kuin alemmankin luokan, köyhien kalastajien kohdalla. Kutsun saatuaan he jättivät verkkonsa ja lähtivät seuraamaan Jeesusta. Vastaavasti Leevi jätti tullipöytänsä, rahansa, tavaransa ja tulliluettelonsa ja lähti kulkemaan Jeesuksen jäljessä.

Varmaankin hieman hämmentyneenä. Mutta hänellä oli sellainen sydämen keveys ja siellä pulppuileva ”elävä vesi”, jota hän ei ollut koskaan ennen kokenut. Se teki ratkaisun mahdolliseksi, jopa maailman luontevimmaksi asiaksi. Toisaalta hän hieman ihmetteli itsekin sitä, että miksi ne sinne pöydälle jääneet rahat ja tulliluettelot eivät huolettaneet tippaakaan. Hänhän oli polttanut sillat takanaan. Tullimieheksi ei enää olisi palaamista, mutta se ei haitannut pätkääkään. Hän oli vapaa, hän oli Jumalan lapsi.

Publikaanilähetys

Mutta Jeesukselle ei riittänyt pelkkä yhden publikaanin johdattaminen mielenmuutokseen. Hän aloitti kokonaisen publikaanilähetyksen, kuten seuraavasta käy ilmi.

Ja kun hän aterioi hänen kodissaan, aterioi myös monta publikaania ja syntistä Jeesuksen ja hänen opetuslastensa kanssa; sillä heitä oli paljon häntä seuraamassa.
(Mark 2:15)

Leevi siis kutsui Jeesuksen opetuslapsineen pitoihin kotiinsa. Mutta sinne tuli paljon muitakin, jotka seurasivat häntä, joukossa monta muuta publikaania ja syntistä. Selvästikin oli käynyt niin, että Jeesuksen ystävällisyys kaikkien muiden halveksimaa Leeviä kohtaan oli tehnyt valtavan vaikutuksen muihin saman ammatin harjoittajiin. ”Olisiko minullakin mahdollisuus tämän miehen avulla päästä pois mammonan orjuudesta, Jumalan rakkauden ja anteeksiannon piiriin?”, he tuntuivat ajattelevan.

Markuksen mainitsemat ”syntiset” olivat tavallista köyhää kansaa, jotka eivät kyenneet pitämään Mooseksen lakia, joko köyhyyden, tietämättömyyden tai välinpitämättömyyden vuoksi. Tai siksi,

että he eivät olleet syntyperäisiä juutalaisia. Hekin olivat vaikuttuneita Jeesuksesta, joka toi Jumalan ja hänen rakkautensa heidän tasolleen, heidän elämäänsä.

Fariseukset paheksuvat Jeesusta

Mutta oli Jeesusta seuraamassa myös oppineita ja hurskaita ihmisiä. Eräs tällainen ryhmä olivat fariseukset.

Fariseukset (kirjaimellisesti ”eristäytyjät”) olivat parisataa vuotta aiemmin, juutalaisten itsenäisyystaistelujen (ns. ”makkabealaissodat”) aikana syntynyt herätysliike. He olivat tärkein Jeesuksen ajan juutalaisuuden henkistä elämää muovannut liike, jonka tarkoituksena oli vastustaa hellenistisen kulttuurin mukanaan tuomaa maallistumista.

Jos meillä on publikaaneista aivan liian positiivinen kuva, niin luultavasti fariseuksista meillä on aivan liian negatiivinen kuva. He olivat kansan parissa toimiva liike, isänmaallis-uskonnollinen kansanliike, joka pyrki kansan moraaliseen paranemiseen. Jeesus ei ehkä ollut, ainakaan ulkonaisesti, hirmuisen kaukana fariseuksista. Ehkäpä juuri siksi heitä oli paljon Jeesusta seuraamassa; tai ainakin katsastamassa, että kuka ja millainen tämä uusi opettaja oikein on.

Mutta sisällöllisesti fariseusten henki oli aivan erilainen kuin Jeesuksen. Siksi syntyi väittely ja fariseukset alkavat syyttää Jeesusta harhaoppisesta ja eettisesti arveluttavasta meiningistä.

Kun fariseusten kirjanoppineet näkivät, että hän söi syntisten ja publikaanien kanssa, sanoivat he hänen opetuslapsilleen: ”Publikaanien ja syntistenkö kanssa hän syö?”
(Mark 2:16)

On helppo jälkeenpäin tuomita fariseukset. Mutta kuinka moni vaikkapa nykyajan lehtimiehistä ei repisi paheksuvia otsikkoja siitä, kun joku evankelista seurustelisi rikkaitten talouskeinottelijoiden kanssa?

Jeesuksen pöytäseura oli juuri tällaista, rikkaita keinottelijoita, juoppoja, yhteiskunnan pohjasakkaa. Fariseusten reaktio oli siksi täysin ymmärrettävä, kun he paheksuivat Jeesuksen toimintaa. He olivat yrittäneet kaikin keinoin opettaa kansalle moraaliala ja Jumalan lain merkitystä, ja nyt tämä populistinen uhkasi tehdä kaiken tyhjäksi huonolla esimerkillään.

Jeesuksen vastaus

Sen kuullessaan Jeesus sanoi heille: ”Eivät terveet tarvitse parantajaa, vaan sairaat. En minä ole tullut kutsumaan vanhurskaita, vaan syntisiä.” (Mark 2:17)

Jeesuksella oli tosiaan sana hallussaan. Hän aloitti sananlaskulla, jonka totuuden jokainen allekirjoitti: ”Eivät terveet tarvitse lääkäriä, vaan sairaat.”

Tästä Jeesuksen sanasta on meille aivan valtavaa hyötyä. Jos Jeesus pelottaa sinua, jos tunnet itsesi epävarmaksi hänen edessään tai häntä ajatellessasi, koska et ole tarpeeksi hyvä hänelle, niin tartu näihin hänen sanoihinsa. Jos et osaa olla kristitty, et osaa rukoilla, et osaa uskoa; silloin sinä saat ajatella, tai oikeastaan sinun pitää ajatella, että sinun kuuluukin olla osaamaton, heikko, sairas. Jos et olisi sellainen, et tarvitsisi Jeesusta eikä hänellä olisi sinulle mitään annettavaa. ”Eivät terveet tarvitse lääkäriä, vaan sairaat”. Jos menet terveenä lääkärille, joudut naurunalaiseksi. Mutta jos menet sairaana, kaikki on hyvin. Näin voit suhtautua Jeesukseen. Jos menet hänen luokseen

terveenä ja osaavana, hän lähettää sinut kotiin tai ei ota vastaan. Mutta jos menet sairaana ja osaamattomana, kaikki on niin kuin pitääkin.

Opi tämä, opettele tietämään Jeesuksesta tämä, että hän opetti näin. Kuten aiemmin olen sanonut, uskoon kuuluu eräänä sen osana tieto Jeesuksesta. Nyt kun tiedät (notitia), miten hän suhtautuu syntisiin ja osaamattomiin, sinussa voi kehittyä kaksi muuta uskon osa-aluetta: myöntyminen (assensus) ja luottamus (fiducia). Pyydä, että Jumala vaikuttaisi sinussa sen, että alat vähitellen luottaa ja myöntyä siihen, että näin hän suhtautuu sinuunkin.

Järkeenkäyvän sananlaskun jälkeen Jeesus jatkoi lauseella, joka tarkoittaa oikeastaan samaa: ”En minä ole tullut kutsumaan vanhurskaita, vaan syntisiä”. Tässä puhuu taivaasta tullut Pelastaja. Hän on tullut maailmaan tiettyä tehtävää varten. Eikä se tehtävä ole koota seuraajiksi sellaisia ihmisiä, jotka jo ovat vanhurskaita eli Jumalalle kelpaavia. Vaan tämä Pelastaja on tullut taivaasta kutsumaan *nimenomaan syntisiä*.

Yhdessä aterioimisen merkityksestä

Jeesuksen ja publikaanien ja muiden syntisten yhteinen ateria oli suurin mahdollinen ystävyiden osoitus. Lähi-idässä yhdessä syömistä todella osataan arvostaa, edelleen. (Tästä voi lukea vaikkapa Teuvo V. Riikosen kirjasta *Heti matkaan* (Uusi tie 1995, s. 35)

Mutta samalla Jeesuksen ja syntisten ateriyhteys on esikuva taivaasta. Sinne Jumala on järjestänyt taivaan suuren juhla-aterian, jonne Poika lähetettiin kutsumaan ja lunastamaan ihmisiä maailmasta. Tästä puhutaan Matteuksen evankeliumin luvussa 21.

Taivasten valtakunta on verrattava kuninkaaseen, joka laittoi häät pojallensa. . . .
Ja hän lähetti palvelijansa kutsumaan häihin kutsuvieraita, mutta nämä eivät tahtoneet tulla. . . . hän sanoi palvelijoillensa: 'Häät ovat valmistetut, mutta kutsutut eivät olleet arvollisia. . . . Menkää siis teiden risteyksiin ja kutsukaa häihin, keitä tapaatte.' Ja palvelijat menivät ulos teille ja kokosivat kaikki, keitä vain tapasivat, sekä pahat että hyvät, ja häähuone tuli täyteen pöytävieraita. (Matt 22:1-9)

Tuolla taivasten valtakunnan hääaterialla saa olla sekä hyviä että pahoja, myös publikaaneja ja syntisiä. Sen esimakua Kapernaumin publikaanit ja syntiset saivat kokea Leevin talossa. Siellä oli läsnä pelastus ja taivas, Jeesuksen muodossa. Se avasi uuden elämän mahdollisuuden myös aiheesta halveksituille talousrikollisille, jotka olivat jo luulleet, että heillä ei olisi enää mahdollisuutta vapautua rahan ja vääryyden orjuudesta.

Sinäkin voit ihan hyvillä mielin istua hänen pöydässään, jota tänään edustaa ehtoollispöytä. Siellä on jopa sinua epäilyttävämpiä tyyppejä, talousrikollisia, juoppoja, maksullisia naisia.

Kyse on enää siitä, että nöyrytkö sinä hyväksymään tällaisen Pelastajan kutsun. Vai sanotko sinä mielessäsi sen, mitä Jeesuksen järkevät vastustajat sanoivat: ”Miksi hän syö publikaanien ja syntisten seurassa?”